

CIJENE GORIVA

Zagreb, 13. svibnja 2022.

HUP

Hrvatska udruga poslodavaca

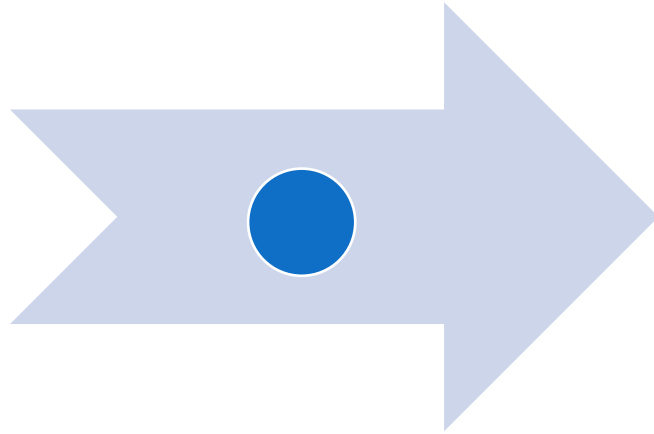

HUP

Hrvatska udruga poslodavaca

Formiranje cijene goriva u RH

Cijene sirove nafte i naftnih derivata globalno su pod utjecajem raznih ekonomskih, političkih, tehnoloških, sezonskih, ali i špekulativnih faktora.

U ovoj ppt promatrat će se cijena dizela kao primarnog energenta kojeg koristi sektor transporta u RH

Proizvodnja sirove nafte iz domaćih izvora je nedostatna. RH najvećim dijelom uvozi sirovu naftu kako bi zadovoljila rafinerijsku potražnju, ali uvozi i određenu količinu naftnih derivata, primarno dizelskog goriva. Budući da se sirova nafta na tržištu kupuje u USD, cijena indirektno ovisi i o odnosu tečaja HRK i USD.

U Hrvatskoj je MPC naftnih derivata sve do veljače 2014. i donošenja novog Zakona o tržištu nafte i naftnih derivata (NN 19/14.) regulirala država. Energetski subjekti mogli su prodavati naftne derivate po cijenama koje nisu smjele biti više od maksimalnog gornjeg praga.

Nakon veljače 2014. cijene se formiraju „slobodno”

HUP

Hrvatska udruga poslodavaca

Struktura MPC cijene goriva u RH

Cijena 1 litre goriva sastoji se od sljedećih komponenti:

Varijabilne:

- prosječne cijene naftnog derivata na tržištu Mediterana (ovisi o tečaju USD vs HRK) – nabavna cijena
- Premije energetskog subjekta / marže

Fiksne:

- Trošarine (ovisi o tečaju ECB-a Euro vs HRK u listopadu prethodne godine)
- 0,20 HRK naknada HAC-u
- 0,80 HRK naknada HC-u
- 0,20 HRK naknada HŽI
- **0,50 HRK - naknada za umješavanje bio komponenti (privremeno suspendirana)**
- PDV

*Najznačajnije stavke u strukturi MPC 1 litre goriva**

- *nabavna cijena od 30-35%,*
- *posebni porez oko 40%*
- *PDV oko 20%*
- *Marža od 5-10%*

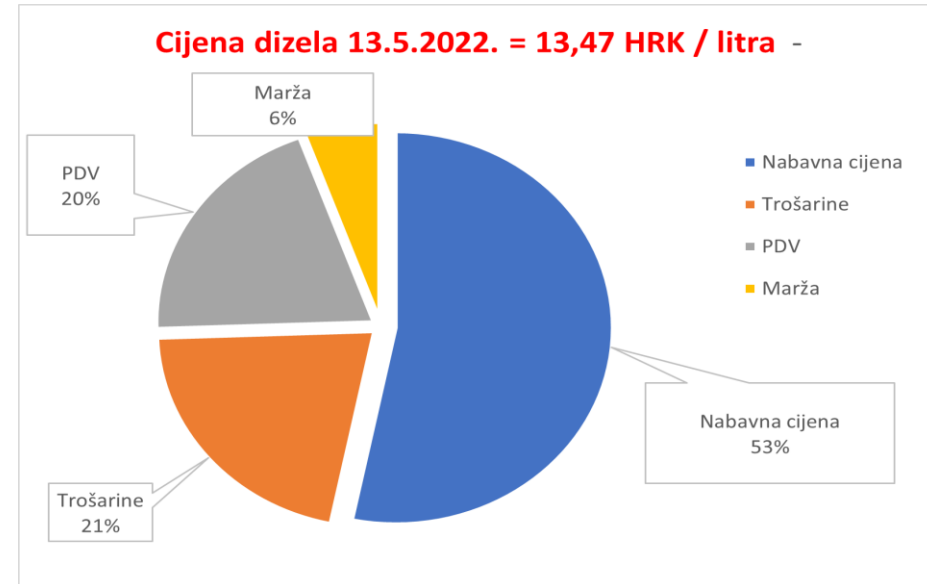
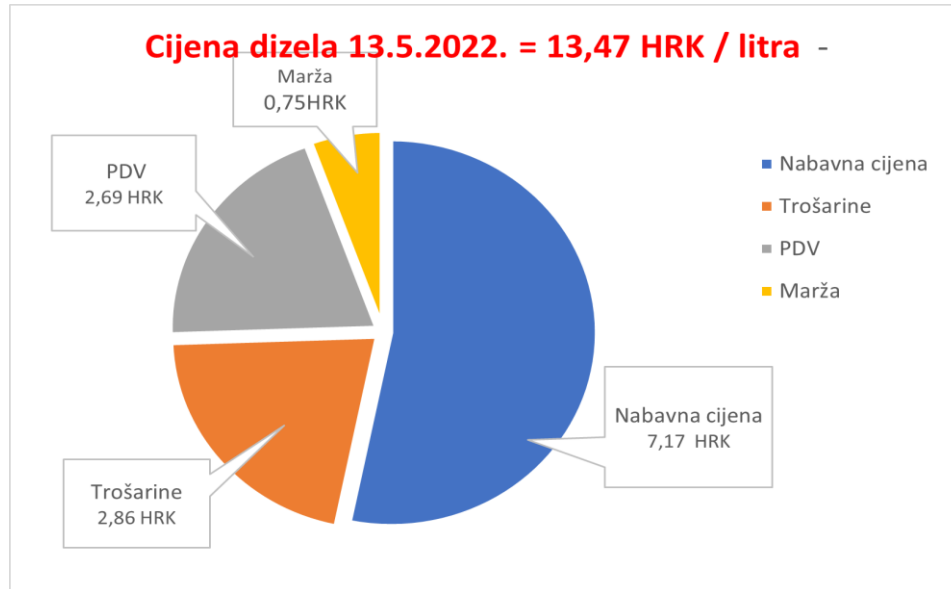
**prema AZTN-ovom sektorskom istraživanju tržišta naftnih derivata u Republici Hrvatskoj iz 2016.:*

HUP

Hrvatska udruga poslodavaca

Struktura cijene goriva na dan 13.5.2022.

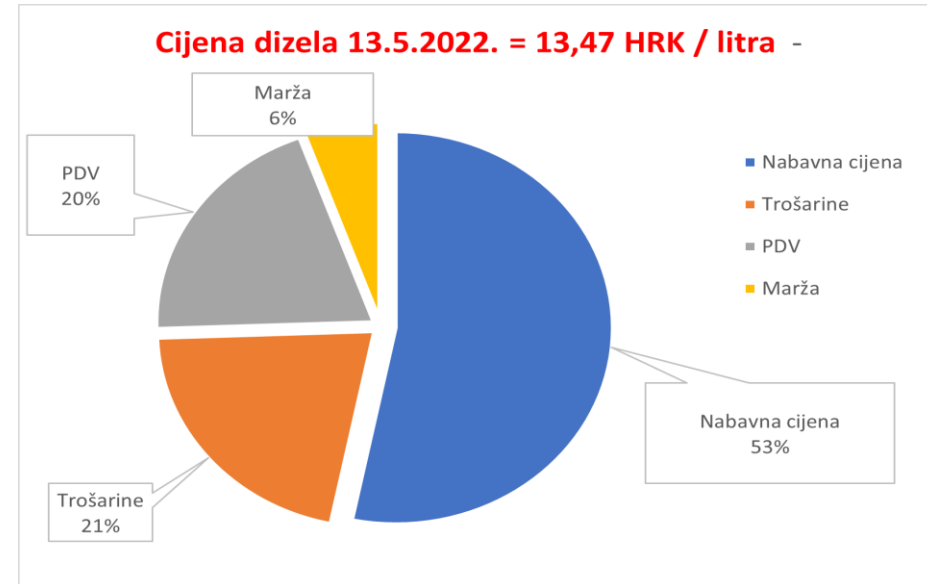
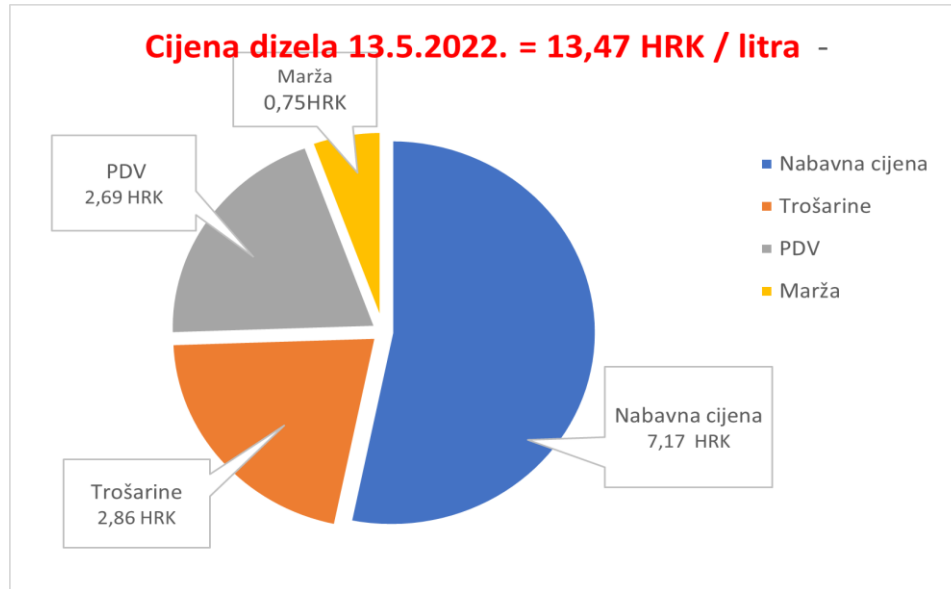
- **Izvor:** <https://cijenegoriva.info/CijeneGoriva.aspx>
- Grafovi prikazuju strukturu MPC na dan 13.5.2022. – nakon interventnih mjera Vlade RH
- Ukupni iznos trošarine definiran je Uredbom Vlade RH 7.3.2022. i iznosi 2.860HRK na 1.000 litara
- U trošarine se ubrajaju:
 - naknade za HAC, HC i HŽI
- Privremeno je suspendirana obveza umješavanja bio komponenti, a time i naknada od 0,50HRK / litri

HUP

Hrvatska udruga poslodavaca

Struktura cijene goriva na dan 13.5.2022.

- Iz grafova se zaključuje da oko 50% cijene dizel goriva čine davanja državi kroz naknade, trošarine i PDV
- Sektorsko istraživanje koje je proveo AZTN pokazalo je da, u razdoblju kada je istraživanje provedeno, primaran utjecaj na formiranje maloprodajnih cijena imaju inputi na koje trgovci u pravilu ne mogu utjecati – nabavna cijena goriva, trošarine i porezi

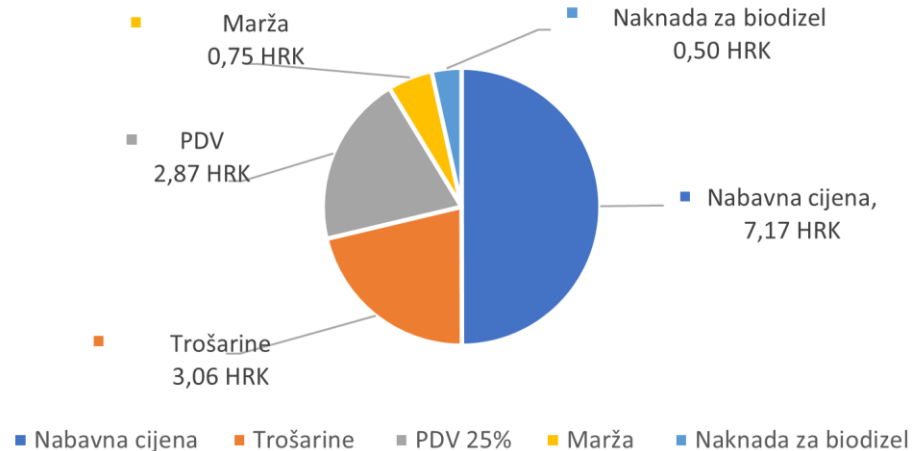

MPC goriva u RH – 13.5.2022.

Utjecaj interventnih mjera Vlade RH

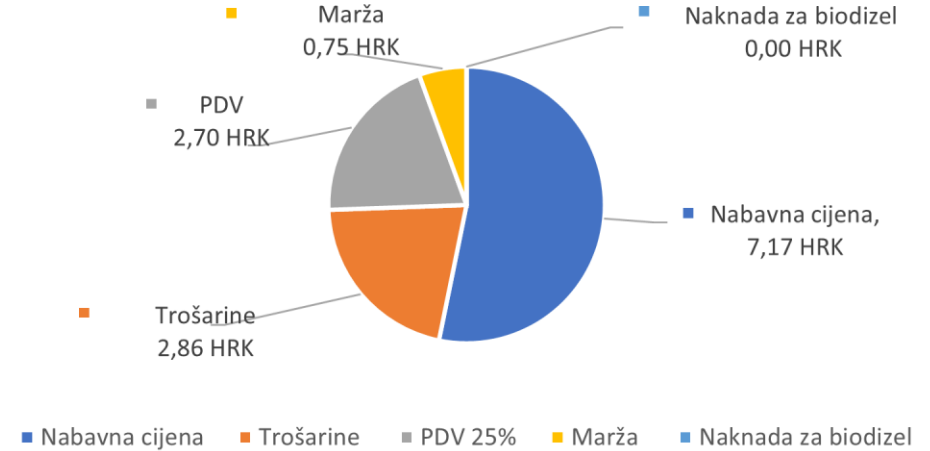
Cijena dizela 13.5.2022. = 14,35 HRK / litra

- bez intervencije Vlade RH

Cijena dizela 13.5.2022. = 13,47 HRK / litra

- uz intervenciju Vlade RH

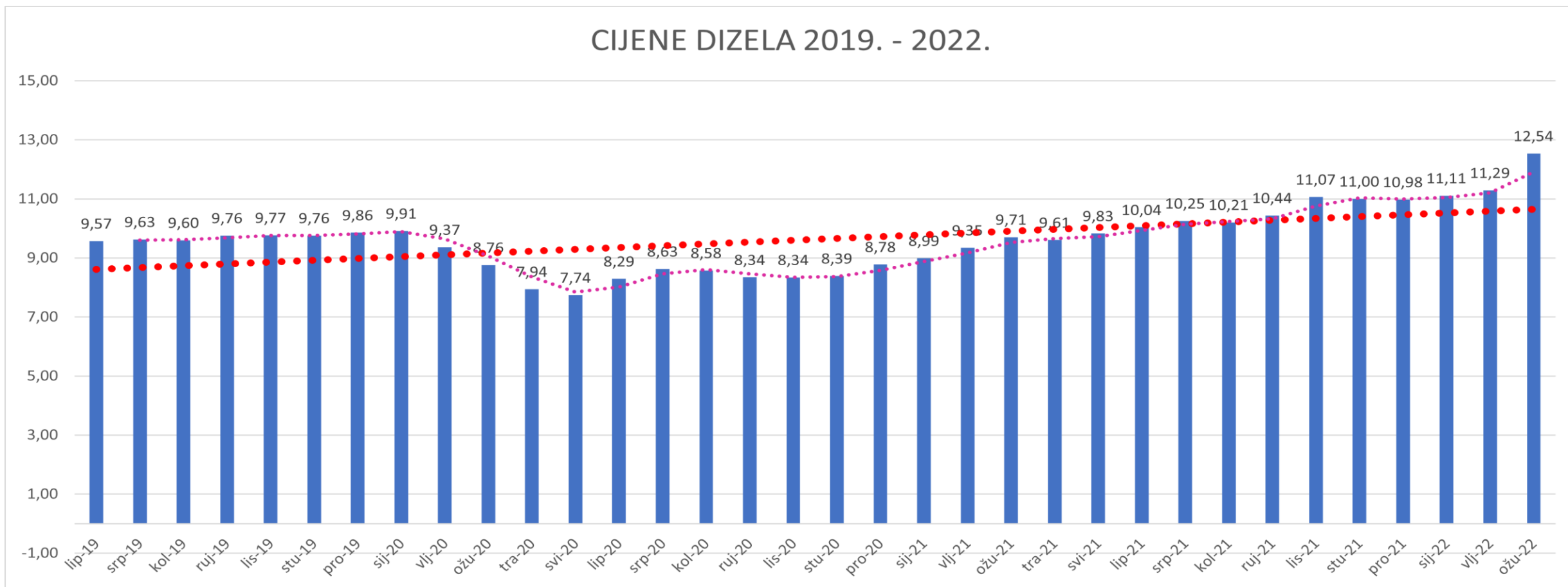
Mjere Vlade RH:

1. Smanjenje trošarine za **0,20 HRK po litri** (s 3.060 HRK na 2.860 HRK na 1.000 litara Uredbom Vlade RH)
2. Uklonjena obveza naknade za umješavanje bio komponenti – **0,50 HRK**
3. Zbog niže finalne cijene, manji je i iznos obračunatog PDV-a

Litra dizel goriva jeftinija je za **0,88 HRK po litri** zahvaljujući interventnim mjerama Vlade RH

Trend kretanja cijene dizela u RH 2019.-2022.

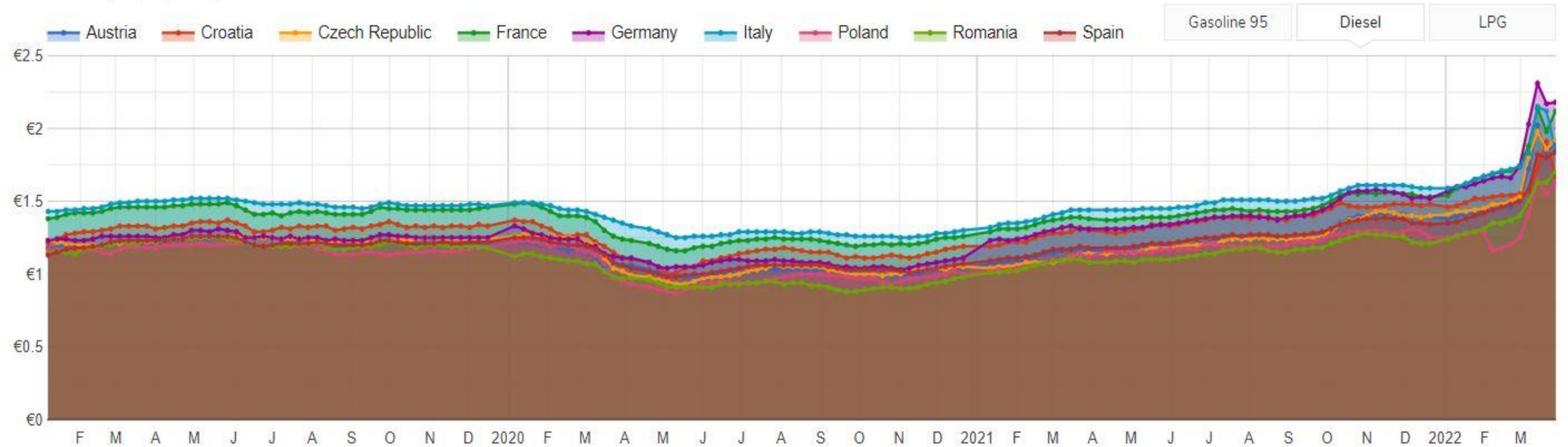

Cijene goriva u Europi

Fuel prices in Europe

Continents: [Europe](#), [Asia](#), [America](#)

<https://www.tolls.eu/fuel-prices>

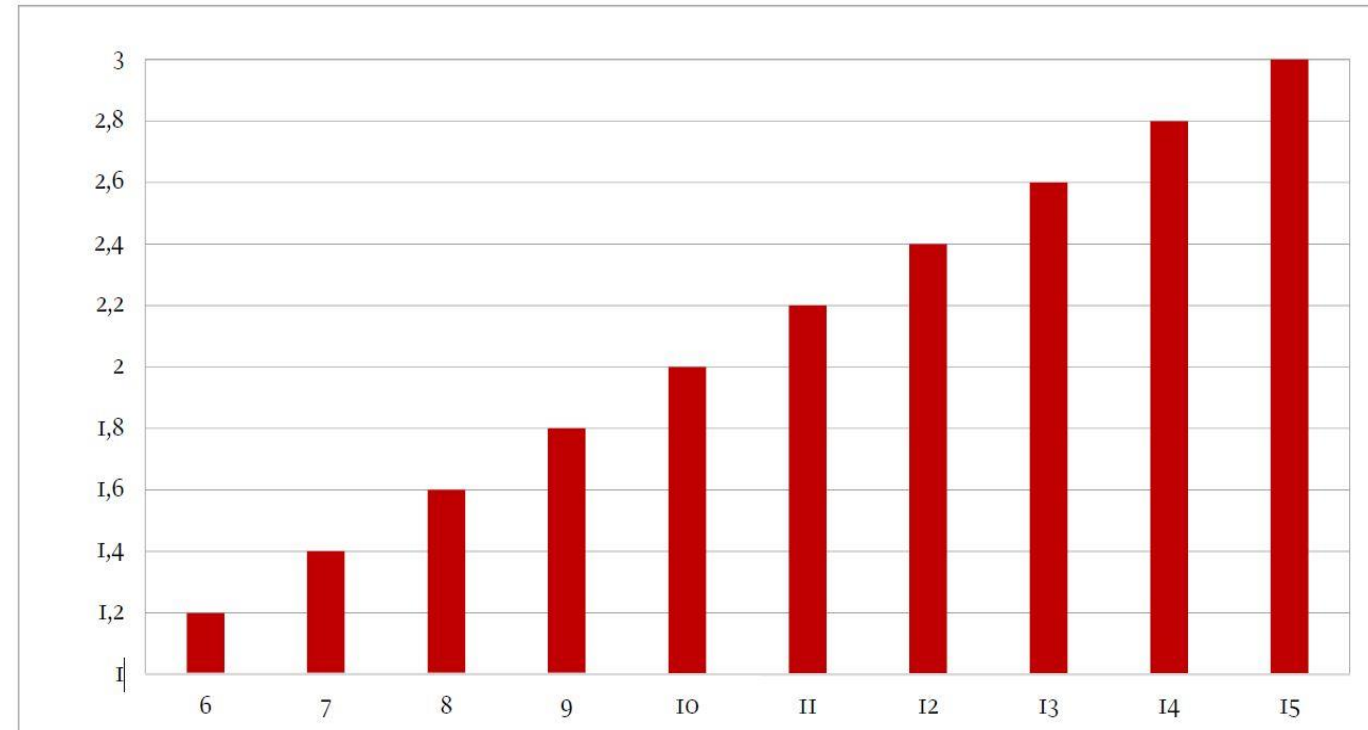

Prostor za snižavanje cijene goriva:

- Umanjenje trošarina ima utjecaja na građane, ali nema utjecaja na prijevoznike, jer im se prema Zakonu o trošarinama, vrši povrat iste do EU minimuma,
- Smanjiti ili **privremeno suspendirati minimalni iznos trošarine na EU razini** (330 Eura / 1.000 litara) definiran Direktivom 2003/96/EZ,
- PDV – poslovnim subjektima nije značajan jer je **prolazna stavka**, važniji je građanima jer na višim cijenama goriva, država „ubere” veći iznos PDV-a.

No, IJF u Newsletteru 95, dokazuje da s nižim cijenama goriva i manje naplaćenog PDV-a taj PDV se naplati u drugim segmentima i uslugama jer dugoročno potrošnja se povećava i do 6%. Dakle, čak dolazi i do neto pozitivnog efekta za državni proračun.

Iznos PDV-a u ovisnosti o MPC-u (u kunama)

Izvor: Autori

HUP

Hrvatska udruga poslodavaca

Povećanje konkurentnosti prijevoznika u RH

- Donošenje Zaključka Vlade RH prema uzoru na građevinski sektor – **da se omogući izmjena ugovora javnim naručiteljima prijevoza ukoliko cijena goriva poraste više od 10%**
- Smanjenje cestarine za teretni i putnički prijevoz
- Niža stopa PDV-a na prijevoz putnika na **međustopu od 13% umjesto 25%** (primjeri drugih država - prilog 1)
- Izmjena Zakona o HRT-u u dijelu obveze naplate mjesečne **RTV pristojbe od 80kn po vozilu**
- Redefiniranje načina naplate **naknade ZAMP-a od 42kn po vozilu**
- **Izmjena sustava obračuna dnevnica** – ino dnevnicu je ino dnevnicu neovisno koliko vremena je vozač boravio/proveo u inozemstvu, npr. obračuna istog iznosa dnevnice i u slučaju da je proveo manje od 8h (a na što prema važećem sustavu nema pravo, primjer relacije Rijeka - Udine)
- Programi subvencioniranja za energetske učinkovitost kroz **subvencioniranje nabave ekološki prihvatljivijih vozila (EURO 6) te novih guma**
- Prijevoznicima je od 2021. godine do danas – **udio troškova goriva u izlaznim fakturama dosegnuo 37%, dok su cijene usluga prijevoza rasle tek do max 5%.**

HUP

Hrvatska udruga poslodavaca

Izvori:

- <http://www.ijf.hr/upload/files/file/newsletter/95.pdf>
- <https://www.zakon.hr/z/379/Zakon-o-tr%C5%BEi%C5%A1tu-nafte-i-naftnih-derivata>
- <https://cijenegoriva.info/CijeneGoriva.aspx>
- <https://www.aztn.hr/6930/>
- <https://tradingeconomics.com/croatia/gasoline-prices>
- <https://www.tolls.eu/fuel-prices>
- <http://www.energetika-net.com/vijesti/energetsko-gospodarstvo/zasto-su-cijene-goriva-u-hrvatskoj-vise-nego-2008-13580>
- https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_03_28_357.html

HUP

Hrvatska udruga poslodavaca

Udruga prometa pri Hrvatskoj udruzi poslodavaca

Ana Falak, direktorica

E-mail: ana.falak@hup.hr

Tel: 01 /4897 571